

๒๒๗๗
๑๖ ๓.๔. ๒๕๕๒
๑๗ ๓๑

ที่ กย 1212/ ๑๘๕๓

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ในท้องที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 4 ฉบับ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตามบัญชีเอกสารที่แนบ

๑. ความเป็นมา

๑.๑ มาตรา ๒๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ เดิมให้กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินโดยถือเขตอำเภอเป็นหลัก ต่อมามีการแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ให้กำหนดเขตพื้นที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เว้นแต่ ในกรณีที่จำเป็นจะถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นหลักก็ได้ ซึ่งพื้นที่ที่ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุม ทั้งอำเภอ รวมทั้งพื้นที่ที่ได้รับความเห็นชอบให้ประกาศเขตทั้งอำเภอไปก่อน ตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๓๔ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) มีทั้งสิ้น ๒๕๔ อำเภอ ๔๖ จังหวัด

๑.๒ เมื่อมีพระราชบัญญัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ที่สำนักงาน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เข้าไปดำเนินการแล้วหรือยังไม่ได้เข้าไปดำเนินการก็ตาม พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้แก่รายภูมิที่ครอบครองและทำประโยชน์อยู่ก่อน วันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับไม่ได้ ถ้ารายภูมิดังกล่าวไม่ได้แจ้งการครอบครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ หรือมิได้แจ้งความประสงค์จะได้สิทธิในที่ดิน ตามมาตรา ๒๗ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดินไว้ก่อนมีการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๑.๓ รายภูมิไม่สามารถร้องขอให้ออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ จึงมีการ ร้องเรียนเป็นจำนวนมาก และมีการร้องทุกข์ต่อกองการวินิจฉัยร้องทุกข์ ซึ่งได้เสนอความเห็นให้ นายกรัฐมนตรีสั่งการให้กระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน) และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ส.ป.ก.) ร่วมกัน แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาแก้ไขเพื่อพิจารณาดำเนินการออกเอกสารสิทธิ์แก่รายภูมิสิทธิในที่ดินตามอำนาจหน้าที่ต่อไป (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

1.4 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีคำสั่งที่ 223/2544 ตั้ง ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2544 แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาภัยแล้ง (สิ่งที่ส่งมาด้วย 4) และคณะกรรมการกันเซาะฯ มีมติครั้งที่ 2/2544 เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2544 ว่าในพื้นที่ที่ ส.ป.ก. ไม่ประสงค์จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินให้ ส.ป.ก. กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใหม่ โดยให้คงไว้เฉพาะเขตดำเนินการเท่านั้น (สิ่งที่ส่งมาด้วย 5)

1.5 มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 5/2546 เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2546 เห็นชอบให้ดำเนินการปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน ตามมติคณะกรรมการกันเซาะฯ ตามข้อ 1.4 (สิ่งที่ส่งมาด้วย 6)

1.6 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย ส.ป.ก. จัดทำร่างพระราชบัญญัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ในท้องที่จังหวัดบุรีรัมย์ เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2548 และวันที่ 14 ธันวาคม 2548

1.7 วันที่ 16 มิถุนายน 2549 สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีส่งคืนร่างพระราชบัญญัติให้ ส.ป.ก. เนื่องจากมีการยุบสภา และให้รอเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีชุดใหม่

1.8 ส.ป.ก. ส่งแผนที่ท้ายร่างพระราชบัญญัติให้จังหวัดบุรีรัมย์ ตรวจสอบแนวเขตประกอบ และพื้นที่ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน และจัดทำร่างพระราชบัญญัติเพื่อนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีชุดใหม่

2. แนวทางการดำเนินการ

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการร้องเรียนของราษฎรในการร้องขอให้ออกเอกสารสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายที่ดินที่ ส.ป.ก. กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ ประกอบกับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมาตรา 25 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ดังนี้ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 25 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ส.ป.ก. จึงได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินที่ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ จำนวน 4 ฉบับ เพื่อยกเลิกพระราชบัญญัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินที่ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ จำนวน 5 ฉบับ ดังนี้ (สิ่งที่ส่งมาด้วย 7-11)

1. พระราชบัญญัติกำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอละหารทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2521

2. พระราชบัญญัติกำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอคำป่าลามาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2522

3. พระราชบัญญัติกำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอทางร่อง อำเภอประโคนชัย และกิ่งอำเภอพลับพลาซัย อําเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2534

4. พระราชบัญญัติกำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2534

5. พระราชบัญญัติกำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอพุทไธสง อําเภอคูเมือง อําเภอเมืองบุรีรัมย์ และอําเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2534

3. ประเด็นที่เสนอให้พิจารณา

ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติกำหนดเขตที่ดิน จำนวน 4 ฉบับ คือ

1. ร่างพระราชบัญญัติกำหนดเขตที่ดิน ในห้องที่ตำบลโโคกมะม่วง ตำบลปะคำ ตำบลไทยเจริญ ตำบลหนองบัว ตำบลทุ่มท่านบัน อำเภอปะคำ ตำบลโคงว่าน ตำบลตลาด ตำบลหนองหาร ตำบลหนองตะครอง ตำบลสำโรงใหม่ ตำบลหนองแวง อำเภอหนองหาร และตำบลส้มปอขย ตำบลโนนดินแดง ตำบลล้านางรอง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ....

2. ร่างพระราชบัญญัติกำหนดเขตที่ดิน ในห้องที่ตำบลเมืองแฟก ตำบลหนองกระทิง ตำบลโคงกลาง ตำบลพไทรินทร์ ตำบลแสงพัน ตำบลหนองบัวโคง ตำบลหนองโคน อำเภอลำปางยา และตำบลเสาเดียว ตำบลห้วยหิน ตำบลไทยสามัคคี ตำบลสะระทอง ตำบลเมืองฝ้าย ตำบลสะระแก้ว ตำบลหนองชัยศรี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ....

3. ร่างพระราชบัญญัติกำหนดเขตที่ดิน ในห้องที่ตำบลช่อนก ตำบลชานิ ตำบลเมืองยาง ตำบลละลวด อำเภอช่อนก ตำบลแสงเงิน ตำบลสีเหลี่ยม ตำบลบ้านไทร ตำบลโคงตูม ตำบลไฟคาด ตำบลละเวียง ตำบลโคงมะขาม ตำบลประโคนชัย ตำบลตะโภต้าพิ ตำบลประทัดบุ ตำบลหนองบอน ตำบลปิงกุ ตำบลโคงย่าง ตำบลจระเข้มาก ตำบลเขาคอก อำเภอประโคนชัย ตำบลสำโรง ตำบลป่าซัน อำเภอพลับพลาชัย ตำบลบ้านสิงห์ ตำบลก้านเหลือง ตำบลหัวถนน ตำบลลำไทรโยง ตำบลลนารงรอง ตำบลหนองบ่อ ตำบลสะเดา ตำบลทุ่งแสงทอง ตำบลถนนหัก ตำบลชุมแสง ตำบลหนองไทร ตำบลทรัพย์พระยา อำเภอหนองรอง ตำบลโกรกแก้ว ตำบลทุ่งจังหัน ตำบลลงอีงาน ตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ และตำบลอีสาเนต ตำบลตาเปื้อก ตำบลเจริญสุข ตำบลถาวร ตำบลลายเย็นวัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ....

4. ร่างพระราชบัญญัติกำหนดเขตที่ดิน ในห้องที่ตำบลหนองหลาง ตำบลแดงใหญ่ ตำบลหนองแวง อำเภอบ้านใหม่ ไซพจน์ ตำบลบ้านแพ ตำบลปะเคียง ตำบลหนองขามาร ตำบลคูเมือง ตำบลหินเหล็กไฟ ตำบลตูมใหญ่ ตำบลพรสำราญ อำเภอคูเมือง ตำบลสารบัว ตำบลแคนดง ตำบลลงพลอย ตำบลหัวฝาย อำเภอแคนดง ตำบลนิกม ตำบลสตึก ตำบลร่องทอง ตำบลดอนมนต์ ตำบลเมืองแฟก อำเภอสตึก ตำบลโนนขาว ตำบลบ้านด่าน อำเภอบ้านด่าน ตำบลถลุงเหล็ก ตำบลกลันทา ตำบลพระครู ตำบลสะแกโพรง ตำบลสะแกชำ ตำบลลุมปูก ตำบลเสนีด ตำบลบ้านบัว ตำบลสวายจิก ตำบลเมืองฝาง ตำบลสองห้อง ตำบลหลักเขต อำเภอเมืองบุรีรัมย์ ตำบลลำดาวน ตำบลหัวสำราญ ตำบลชุมแสง ตำบลหนองเตึง ตำบลกันทรารมย์ ตำบลกระสัง ตำบลบ้านปรือ ตำบลสูงเนิน อำเภอกระสัง และตำบลเมืองโพธิ์ อำเภอหัวราช จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ....

ซึ่งได้ปรับปรุงແນວເບືດໃຫ້ເລື່ອເນັພາເບືດຕໍ່ນິກາຣ ຈຳນວນ 4 ລົບນັ້ນ ໄກສະວັນນຕີພິຈາຮນາຍລະເອີກ
(ສິ່ງທີ່ສ່ວນມາດ້ວຍ 12-15)

4. ผลกระทบต่อนโยนัยรัฐบาล เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

4.1 ผลดี

(1) การกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินให้เหลือเฉพาะเขตคำเนินการ จะทำให้รายได้ที่ครอบครองที่ดินได้มีการกันออกจากการเบตปฏิรูปที่ดิน ได้รับประโยชน์โดยตรง คือ กรมที่ดินจะได้ดำเนินการออกเอกสารสิทธิ์แก่รายได้ผู้มีสิทธิในที่ดินตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

(2) เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่ให้กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเฉพาะที่ดินที่สามารถนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น

(3) หน่วยราชการอื่นที่มีอำนาจตามกฎหมายสามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

4.2 ผลเสีย

(1) เมื่อมีพระราชบัญญัติการปรับปรุงแนวเขตให้เหลือเฉพาะเขตคำเนินการแล้ว ทำให้พื้นที่ที่ถูกกันออกจากการเบตปฏิรูปที่ดินไม่ถือว่าเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และหาก ส.ป.ก. มีความประสงค์จะดำเนินการในพื้นที่ได้เพิ่มขึ้น ก็จะต้องกำหนดพระราชบัญญัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใหม่ ซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ

(2) ส.ป.ก. ไม่สามารถจัดซื้อที่ดินเอกชนออกเขตปฏิรูปที่ดินมาดำเนินการได้ เนื่องจากมาตรา 29 กำหนดว่า จะต้องมีการตรวจสอบกฎหมายกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินก่อน จึงมีอำนาจจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินได้ ทำให้เกิดความล่าช้าไม่สามารถจัดหาที่ดินให้เพียงพอแก่การซ่อมเหลือรายได้ที่ดินทำกินได้อย่างทั่วถึง

(3) จะต้องใช้งบประมาณในการปรับปรุงพระราชบัญญัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อแก้ไขแนวเขตปฏิรูปที่ดินเป็นจำนวนมาก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำร่างพระราชบัญญัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ วงศ์สนุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
สำนักประกาศและกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน
โทร./โทรศัพท์ 0-2282-9932

บัญชีเอกสารที่แนบ

1. นิติบัตรรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2534
2. สำเนาความเห็นคณะกรรมการคุณวีด้า พ.ศ. 2535 และ พ.ศ. 2537
3. สำเนาแจ้งผลการวินิจฉัยร้องทุกข์ของนายไช้ อัมพวนันท์
4. สำเนาคำสั่ง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 223/2544 สั่ง ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2544
5. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการกันเลขฯ ครั้งที่ 2/2544 เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2544
6. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 5/2546
เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2546
7. พระราชบัญญัติกำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอละหารทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2522
8. พระราชบัญญัติกำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2522
9. พระราชบัญญัติกำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอประโคนชัย อำเภอประโคนชัย และกิ่งอำเภอพลับพลาซัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2534
10. พระราชบัญญัติกำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2534
11. พระราชบัญญัติกำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอพุทไธสง อำเภอคูเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ และอำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2534
12. บันทึกคำชี้แจงรายละเอียดประกอบร่างพระราชบัญญัติกำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอปะคำ อำเภอละหารทราย และอำเภอโนนคินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ....
13. บันทึกคำชี้แจงรายละเอียดประกอบร่างพระราชบัญญัติกำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอลำปลายมาศ และอำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ....
14. บันทึกคำชี้แจงรายละเอียดประกอบร่างพระราชบัญญัติกำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอชำนา อำเภอประโคนชัย อำเภอพลับพลาซัย อำเภอ נהรอง อำเภอโนนสุวรรณ และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ....
15. ร่างพระราชบัญญัติกำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอบ้านใหม่ ใช้พาน อำเภอคูเมือง อำเภอแคนดง อำเภอสตึก อำเภอบ้านค่านา อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอกระสัง และอำเภอหัวยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ....